

Täysistunto

Torstai 1.3.2018 klo 15.59—20.06

3.4. Suullinen kysymys turvapaikanhakijoiden uskonnollisen vakaumuksen arvioinnista (Antero Laukkanen kd)

Suullinen kysymys SKT 20/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Seuraava kysymys: kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä, edustaja Laukkanen.

Keskustelu

16.54 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Viime aikoina olemme saaneet lukea lehdistä, kuinka Suomi palauttaa kasvavassa määrin turvapaikanhakijoita maihin, joista tiedämme, että heidän elämänsä on siellä uhattuna, ja se on kaikkien tiedossa. Lisäksi pakkopalautuksilla perheitä hajotetaan tapauksissa, joissa henkilöillä on täällä syntyneet lapset, jotka puhuvat suomea ja ovat asettuneet uuteen kotimaahansa. Lisäksi Maahanmuuttovirastoon on nyt palkattu uskontoasiantuntija arvioimaan Suomessa kristityiksi kääntyneiden vakaumusta, onko vakaumus aito vai opittu. Usean kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneen henkilön perusteluissa todetaan, ettei usko ole aito vaan opittu. Kysyn, mahtaako Suomessa olla yhtään ihmistä, jonka usko ei ole opittu. Tekeekö se opittu usko tästä henkilöstä vähemmän arvokkaan ja vakaumuksellisen? Tämä menettely on ihmisarvoa loukkaavaa ja suureksi häpeäksi Suomelle. [Puhemies: Kysymys!] Ministeri Mykkänen: oletteko tietoinen tästä uudesta vakaumuskintamenettelystä, ja mitä aiotte tehdä, että tällainen epäinhimillinen menettely lopetetaan?

16.55 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässäkään asiassa en toivo, että oikeusvaltiossa viranomaiset toimivat hallituksen painostuksen kautta vaan lakien ja asetusten kautta. Jo perustuslaki asiassa on aivan selvä: ketään ei pidä palauttaa henkilökohtaisen vainon, kidutuksen tai uhan alle. Juuri tätäkin varten sinne Maahanmuuttovirastoon on palkattu asiantuntemusta, jotta voidaan mahdollisimman hyvin erottaa sellaiset tilanteet, joissa aidosti uskonnon vaihtuminen henkilöllä muodostaa tulleisuudessa henkilökohtaisen uhan siellä kotialueella, jonne häntä oltaisiin palauttamassa.

Puhemies Paula Risikko: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.56 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aikaan, kun henkilö halusi suorittaa armeijan siviilipalveluna, joutui sotilasryhmän eteen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2018 vp

jonka edessä sitten nuori mies joutui olemaan, ja he arvioivat siviilipalvelukseen pyrkivän uskoa ja vakaumuksen syvyyttä. Sitten Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien moitti tätä menettelyä ja se poistettiin. Nyt Maahanmuuttovirastossa on otettu tämä menettely uudelleen käyttöön — joutuu siellä seisomaan ja olemaan arvioitavana: mistä minun uskoni on kotoisin, onko se riittävää, onko se aitoa, tuleeko se sydäimestä vai ei? Ja minä vain ihmettelen, minkälainen mittari mahtaa näillä asiantuntijoilla olla kädessään, että he pystyvät tällaista uskonnon syvyyttä ihmisessä mittaamaan. Kysyn vielä uudestaan: eikö olisi aika tällaisesta luopua, ettei uudestaan jouduta EU:n tuomioistuinten eteen?

16.57 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietenkin asiat ovat täysin erilaisia, kun arvioidaan asevelvollisuuden velvoittavuutta ja sitten taas toisaalta henkilökohtaisen uhan tilannetta uskonnon takia palautettaessa. Ja varmaan edustaja Laukkanen on myös ottanut huomioon, että jos sinänsä jo ilmoitus uskonnon vaihtumisesta kaikissa tilanteissa olisi uskottava peruste, niin silloinhan tietysti kaikki hakijat voisivat sillä tavalla itselleen oleskeluluvan taata. Että jollain tavallahan tässä järjestelmässä täytyy pystyä arvioimaan se, täyttyykö perustuslain ehto siitä henkilökohtaisesta uhasta, vainosta tai kidutuksen riskistä. Tämä on erittäin vaikea tehtävä, senhän me kaikki ymmärrämme. On erittäin vaikea tehtävä näitä taustoja objektiivisesti tutkia alueelta, josta on vaikea saada tietoa ihmisiltä, joiden taustat ovat moninaiset, harvoin dokumentoidut. Mutta parhaansa mukaan meidän viranomaiset sitä tekevät, ja on toki myös meidän tehtävä tässä salissa jatkuvasti arvioida, onko Maahanmuuttovirastolla ja toisaalta tuomioistuinjärjestelmällä riittävät prosessit ja edellytykset arvioida tämä parhaalla mahdollisella tavalla. Mutta yksittäistapauksia ei ruveta huutoäänestyksellä täältä tekemään. Se olisi epäoikeudenmukaista näille hakijoille.

Puhemies Paula Risikko: Ja vielä yksi kysymys.

16.58 Mikaela Nylander r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! På mindre än bara en vecka har en unik folkrörelse uppstått i Lovisa. Tusentals människor har ställt upp för att motsätta sig utvisningen av en familj i Lovisa med sju barn — sju barn — varav de tre yngsta är födda i Finland.

Myös Loviisan kaupunki on ilmaissut tukensa seitsenlapsiselle perheelle, jota uhkaa karkotus. Valtava kansanliike kertoo sen, että ihmisten oikeustajuun ei mahdu se, että viattomia lapsia ollaan lähettämässä täysin epävarmisiin olosuhteisiin Irakiin. Luottamus Maahanmuuttoviraston toimintaan ja hallituksen politiikkaan on pohjassa. Arvoisa ministeri, onko mielestänne oikein, että viattomia lapsia lähetetään vaarallisiin olosuhteisiin Irakiin? Miten aiotte palauttaa kansalaisten luottamuksen Maahanmuuttoviraston toimintaan ja hallituksen politiikkaan?

16.59 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässäkin tapauksessa oikeusvaltion lähtökohta on tietysti se, että lait ovat kaikille samat eli ne edellytykset, jotka tässä jo useaan kertaan totesin, ovat se arvioinnin perusta, ei se, miten hyvin esimerkiksi perhe on Suomessa kotiutunut, mitä täällä on tehty. Jokaiselle lapselle periytymisperiaatteen mukaisesti, Irakin kansalaisen lapselle, periytyy kansalaisuus, ja arvioidaan silloin tämän uhan kautta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2018 vp

Myöskin sellainen yleinen periaate, mikä Maahanmuuttovirastossa on olemassa, on, että lähtökohtaisesti pyritään hakemaan ratkaisuja, joissa perheille tehdään saman sisältöinen päätös sen sijaan, että esimerkiksi erotettaisiin sieltä sitten eri-ikäisiä lapsia eri päätöksiin, mikä on inhimillisesti täysin ymmärrettävää, että se ei olisi lähtökohtaisesti järkevä menettely.

Tähän tapaukseen sinänsä en voi syvemmälle mennä näissä tapaustiedoissa, koska nämä ovat myöskin luottamuksellisia käsittelyprosesseja, mutta se yleinen periaate tässä on, että tämäkin tapaus on käynyt läpi niin Maahanmuuttoviraston päätöksenteon kuin meidän oikeusjärjestelmämme, ja on tultu siihen tulokseen, että nämä kansainvälisen suojelun ehdot eivät täyty, ja tältä osin sitten täytäntöönpano on menossa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.